

ג. אלה יש מדרגות על גבי מדרגות. גם אצל תינוק יש שכל. יש שכל קטן
שכל בגדלותו. גם ברגש יש אפנים שונים, יש מדרגות קטנות ויש מדרגות
גדולות ביותר. וכן ברצון, יש רצון ויש רצון, יש רצון לאידיאליים מוסריים, רצון
לעילא ולעילא, "יחבר רצונו לרצון ד'". ובאחרונה בצירוף הדמיון, בהצטיירות. יש
דמיונות קטנים ילדותיים טפשיים, ומול זה יש מצבים בגדלות, כוחות יצירה של

אמנים וציירים גדולים. בכל ארבעת הכוחות אלה יש מדרגות קטנות ומדרגות
שוליות לעילא ולעילא, וצריך לזכור: "כולם בחכמה עשית".

השכל הוא המלך, ראשית הכל, הגדלות העליונה. אשרי אדם שהולך לאור השכל,
שישמור את אור השכל, שהדעת תפיץ את אורה על שאר כוחות החיים, שהשכל
יאיר אורו על מהלכי הרגש, על מהלכי האנרגיה של סדרי החיים ועל מהלכי
הדמיונות. זהו האופן הישר, הנורמלי, האידיאלי. כאשר הבניין המרובע מסודר באופן
בריא, אשרי האדם. צריך שאור הדעת, שהוא יסוד היצירה האלוהית, יאיר על כל
הצדדים. צריך שמלכות השכל תופיע את מלכותה על הרגש, הרצון והדמיון. המצב
השלם והנורמלי הוא כאשר המקור השכלי הרוחני העליון מפיץ אור תורה על שאר
הכוחות. הבריאות הפסיכופסילוגית של האדם היא לפי הסדר הזה: שכל, ומתוכן
רגש רצון ודמיון. אלו דברים מאוד פשוטים שלא תמיד שמים אליהם לב. האלף
הוא השכל, הדעת, החכמה, הבינה, השכל בקדושה, השכל של תורה. מתוך זה ועל
פי זה נמשכת הדרכה על שאר חלקי הבניין הרוחני של האדם. השכל הוא למעלה,
הרגש והרצון פונים לצד המעשי, והדמיון הוא המשך אור השכל למטה. צריך רק
להיות על פי סדר המדרגות. השכל של תורה, השכל של קדושה, השכל של אמונה,
השכל של יראת אלהים, מסתעף על כל חלקי החיים, חלקי הנפש, חלקי האדם
מישראל. זאת הבריאות, הנורמליות, האידיאליות האמיתית של עניין האדם.
כאשר השכל הוא למעלה, והרגש, הרצון והדמיון הם למטה, או יש ערך
לדמיון באיזון מידה. אך תנאי יסודי הוא שיהיה בסדר הנכון. יש מדרגות בשכל.
צריך להיות שכל אמיתי, שכל גדול, שכל עילאי, שכל שמתגלה באור דעת ד',
שכל של תורה. צריך לזכות לזה. ואז, לבניין הענקי הזה, מצטרפים ומתגבשים רגש,
רצון, ואפילו דמיון. כח הדמיון הולך ומתגלה עם התפתחות האדם ושכלו.

(שיחות הרב צבי יהודה - ישראל וביאורו סוף ע"ג)

יש להעלות את הדמיון האנושי, ואת כל
הרצונות הטבעיים שלו, בין ביחוד בין בצבור, להרום
היותר עליון. והעליה השכלית והשירית העליונה מורידה
היא רצונות ודמיונות נשגבים, המביאים ברכה רבה.
וכשהזרמים העולים והיורדים, נפגשים
בדרכם, בתכונה הרמונית, הנה עונג אצילי, ושמחת עדנים. המתגלה
לישרי לב.

חלקים ידועים של הדמיון ושל הרצון משליכים בתור
פסולת, חותכים וזורקים בתור ערלה, והמותר עולה ומתקדש.

(אורות הקודש ח"א)

ע"ה ל"ט - כ"ט

השכל החילוני אינו יכול להגביה ולזכך לגמרי את האופי
הנפשי. שיסודו מתגלה במהות הרצון. מפני שכח הרצון הוא
יותר עצמי ויותר עמוק ומושרש במהות הנפשית, מהשכל.
אבל השכל הקדוש, המואר מאור הקודש, הוא מעדן
ומקדש, מצרף ומזקק את הרצון בכל מלואו, מפני שיסוד
הוייתו הוא יותר עמוק ויותר תוכני מכל ערכי הרצון
כולם, וממקור שפעו הרצונות יונקים.

כל נתיקה שבמערכי הלב מהקוים העליונים הארוכים, במרחקי אידיאליהם
העליונים, כשהיא באה בין ביחוד ובין בצבור הרי היא מערערת את יסוד האושר
והטוב כולו. גם בצורה כהה חעירה, כשחל בה רוח העליון, המאוגד לאידיאליות
המאשרה באושר בלא גבול, הרי יש בה מעין חיים ההולך ומתגבר, מחיה דורות,
מאשר תקופות, ומישר דרך לעמים רבים, מדריך עולמים לחיי עולמי עד ומפנה
להם את המכשולות שבארחות חייהם הקטנים והזמניים. אורו של משיח, האושר

(אורות ע"ה ל"ט)